

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
до проходження переддипломної практики
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 051 «Економіка»

Київ 2024

УДК 33
П27

Укладач А. В. Росинський, д-р філософії

Рецензент Л. В. Сорокіна, д-р екон. наук, професор

Відповідальний за випуск: С.П. Стеценко, д-р екон. наук, професор

*Затверджено на засіданні кафедри економіки будівництва,
протокол № 11 від 22 травня 2024 року.*

В авторській редакції.

Переддипломна практика [Електронний ресурс] : методичні
П27 **рекомендації до проходження переддипломної практики / уклад.:**
А.В. Росинський. – Київ : КНУБА, 2024. – 23 с.

Містять загальні рекомендації до змісту та організації переддипломної практики, вимоги до звітної документації, форми та критерії оцінювання результатів проходження переддипломної практики.

Призначено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка».

© КНУБА, 2024

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Характеристика переддипломної практики	4
Мета переддипломної практики	5
Завдання переддипломної практики	5
Компетентності здобувачів, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти	6
Програмні результати здобувачів, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти	7
Зміст переддипломної практики	7
Узагальнена структура (план-графік) переддипломної практики	9
Індивідуальне завдання	10
Форми та методи контролю	11
Вимоги до звітної документації	12
Критерії оцінювання	14
Шкала оцінювання: університетська та ECTS	14
Розподіл балів, які отримують здобувачі	15
Шкала оцінювання індивідуального завдання	16
Політика щодо академічної доброчесності	17
Підведення підсумків практики	17
Список рекомендованої літератури	19

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Переддипломна практика є однією з ключових складових освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», адже спрямована на практичну та професійну підготовку майбутніх фахівців економічного профілю.

Проходження переддипломної практики надає можливість здобувачам застосувати теоретичні знання, набуті в процесі навчання, у реальних умовах професійної діяльності. Цей етап навчання сприяє формуванню практичних навичок, розвитку професійних компетенцій та підготовці до самостійної роботи в економічній сфері.

Переддипломна практика надає здобувачам можливість перевірити та закріпити свої знання з основних економічних дисциплін, розвинути аналітичні та комунікативні навички, навчитися працювати в команді та самостійно приймати рішення. Практика допомагає визначити свої сильні та слабкі сторони, а також окреслити напрямки подальшого професійного розвитку.

Методичні рекомендації з переддипломної практики містять основні положення щодо організації, проведення та оцінювання практики. Вони розроблені з метою забезпечення єдиних підходів до виконання програми практики, створення умов для ефективного навчання та підготовки студентів до виконання магістерської кваліфікаційної роботи.

Дотримання рекомендацій дозволить студентам максимально ефективно використовувати час, відведений на переддипломну практику, отримати цінний досвід та впевнено крокувати на шляху до професійної кар'єри економіста.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Рік підготовки: 2
Семестр: 3

Кількість тижнів: 4
Кількість кредитів: 6,0 ECTS

МЕТА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

- завершення формування у здобувачів системи спеціальних знань, умінь, навичок та компетентностей, достатніх для виконання професійних обов'язків, що передбачені для посад магістрів з економіки;
- здобуття теоретичних та практичних знань, умінь, навичок та компетентностей за тематикою атестаційних магістерських робіт та/або науково-дослідної роботи;
- виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- скорочення строку адаптації молодого фахівця до роботи за фахом після закінчення університету.

ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

- закріплення теоретичних знань здобувачів та їхнє застосування у практичній діяльності;
- вивчення організаційної структури та особливостей функціонування, правових засад та сфери діяльності підприємств (баз практики);
- практична підготовка здобувачів до самостійної роботи на посадах економічного фаху, що вимагають фахову освіту другого (магістерського) рівня;
- підбір нормативно-правових, інформаційних, звітних, облікових і статистичних матеріалів, їхній аналіз і систематизація;
- набуття досвіду господарської діяльності організації в умовах ринкових відносин;
- набуття практичного досвіду економічної діяльності;
- розробка і можливе впровадження конкретних заходів поліпшення діяльності суб'єктів господарювання;
- написання атестаційних магістерських та/або наукових (науково-дослідних) робіт, що мають практичне значення для галузі та/або відповідного підприємства, зокрема збір необхідного статистичного матеріалу в контексті дослідження та апробація результатів дослідження.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ В РЕЗУЛЬТАТІ ЗАСВОЄННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Таблиця 1

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності.
Загальні компетентності	
ЗК1	Здатність критично мислити та генерувати нові ідеї.
ЗК2	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.
ЗК4	Здатність вести професійну комунікацію.
ЗК5	Здатність до інноваційної діяльності.
ЗК7	Здатність свідомо та соціально-відповідально діяти на основі етичних міркувань і принципів академічної доброчесності.
Фахові компетентності	
СК3	Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань, робити на їх основі обґрунтовані висновки.
СК4	Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та економіко-математичні методи і моделі для дослідження економічних та соціальних процесів (моделювання соціально-економічних процесів розвитку стейкхолдерів будівництва в умовах «зеленої економіки», сталого розвитку, цифрової трансформації національної економіки).
СК6	Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗДОБУВАЧІВ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У РЕЗУЛЬТАТІ ЗАСВОЄННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Таблиця 2

Код	Програмні результати
ПРН3	Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
ПРН4	Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
ПРН6	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.
ПРН8	Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.
ПРН10	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.
ПРН16	Розуміти особливості функціонування підприємств будівельного сектору, знати законодавчо-нормативну базу та уміти використовувати комплекс знань, умінь і навичок, необхідну для здійснення професійної економічної діяльності на підприємствах будівельного сектору, володіти відповідною термінологією.

ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика носить комплексний характер. Вона, з одного боку, передбачає завершення формування у здобувачів системи спеціальних знань, умінь, навичок та компетентностей, достатніх для виконання професійних обов'язків, що передбачені для посад магістрів з економіки, а з іншого – є одним з основних джерел здобуття теоретичних та

практичних знань, умінь, навичок та компетентностей за тематикою атестаційних магістерських робіт та/або науково-дослідної роботи. Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання із фахових дисциплін, завершується формування бази фактичного матеріалу для виконання атестаційної та/або наукової (науково-дослідної) роботи.

Переддипломна практика є необхідною для завершення практичної підготовки висококваліфікованих фахівців і покликана скоротити строк адаптації молодого фахівця до роботи за фахом після закінчення університету.

Зважаючи на необхідність поєднання теоретичних і практичних аспектів обраної теми дослідження, на переддипломну практику здобувач виходить з остаточно визначеним завданням на атестаційну магістерську роботу і сформованим її планом, погодженим з науковим керівником.

Переддипломна практика передусе написанню атестаційної магістерської роботи, тому закріплення здобувачів за базами практики базується на тематиці дослідження здобувача.

Проходження переддипломної практики ґрунтується на індивідуальному студентоцентрованому підході, в якому здобувач за допомогою свого наукового керівника атестаційної роботи та керівників практики (від університету та бази практики) формує індивідуальний план переддипломної практики, який, з одного боку, забезпечує формування і засвоєння передбачених робочою програмою компетентностей і програмних результатів, а з іншого – відповідає потребам здобувача для якісної роботи над своїм науковим дослідженням.

Протягом практики на підприємстві кожен здобувач-практикант особисто, згідно з завданнями програми практики, знайомиться з різноманітною нормативною, плановою, фінансово-економічною та звітною документацією. На матеріалах підприємства вивчає методику й практику управління і планування роботи підприємства, знайомиться з типовими виробничими проблемами, що виникають при взаємовідносинах з іншими економічними суб'єктами, набуває практичних навиків управління підприємством, обліку та аналізу його планово-економічної діяльності, виявляє внутрішні резерви підвищення продуктивності праці та випуску продукції і обґрунтовує необхідність їх залучення до виробничого процесу. Крім того, практиканти знайомляться з організацією праці на

підприємстві, зі станом трудової дисципліни і заходами по її покращенню, вивчають організацію ресурсного забезпечення підприємства збуту вироблених товарів та надання послуг, знайомляться з порядком укладання господарських договорів, організацією і проблемами їх виконання, аналізують конкретні ділові ситуації, пов'язані з їх виконанням.

Працюючи з документами, здобувач повинен робити систематизовані записи таким чином, щоб вони стали основою звіту по практиці. Особливу увагу здобувач приділяє збору матеріалів по індивідуальним завданням, які можуть у майбутньому бути використані при виконанні атестаційних та наукових робіт.

УЗАГАЛЬНЕНА СТРУКТУРА (ПЛАН-ГРАФІК) ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Таблиця 3

№ пор.	Найменування тем і завдань
<i>1</i>	<i>2</i>
1	Загальне ознайомлення з підприємством (базою практики), вступні інструктажі з техніки безпеки, охорони праці та охорони навколишнього середовища
2	Визначення місця підприємства в умовах сучасних ринкових відносин
3	Обґрунтування мети і завдань практики, уточнення індивідуального плану проходження практики
4	Наведення стислої інформації про об'єкт та предмет практики
5	Визначення методів дослідження
6	Визначення інформаційної бази
7	Опис господарсько-правових засади функціонування підприємства та його загальної характеристики
8	Аналіз основних засобів та оборотних активів підприємства
9	Аналіз ефективності використання трудових ресурсів та заробітної плати
10	Аналіз організації управління та менеджменту на підприємстві

1	2
11	Аналіз виробництва та реалізації продукції підприємства
12	Аналіз собівартості, прибутку, рентабельності та фінансового стану підприємства
13	Аналіз економічного потенціалу підприємства
14	Оцінювання ефективності предмету дослідження на базі практики
15	Опрацювання математичних методів (інформаційних технологій) оцінювання ефективності предмету дослідження
16	Визначення проблеми ефективної реалізації предмету дослідження в сучасних умовах та шляхи їх вирішення
17	Обґрунтування економічної ефективності пропозиції з метою удосконалення предмету дослідження
18	Аналіз впливу запропонованих заходів на економічну ефективність реалізації предмету дослідження (та (або) підприємства в цілому).
19	Формулювання висновків та пропозицій за результатами проведеного аналізу
20	Підготовка та оформлення звітної документації з переддипломної практики

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання видається здобувачам з метою надбання ними протягом переддипломної практики вмінь та навичок самостійного розв'язання виробничих, наукових та/або організаційних завдань. Індивідуальне завдання видає керівник практики від університету за погодженням з науковим керівником здобувача.

Зміст індивідуального завдання повинен враховувати конкретні умови та можливості бази практики, відповідати потребам виробництва й одночасно відповідати цілям і завданням переддипломної практики. Крім того, індивідуальне завдання повинно враховувати здатність і теоретичну підготовку студентів.

Метою індивідуального завдання є:

- набуття здобувачами навичок самостійної роботи зі збору, обробки практичного матеріалу та узагальнення результатів шляхом підведення підсумків та внесення пропозицій;

- стимулювання прагнень здобувачів до науково-дослідної роботи;
- формування власної думки при оцінці конкретних господарських ситуацій та прийнятті управлінських рішень.

Тематика індивідуальних завдань формується відповідно до тематики науково-дослідних та атестаційних робіт здобувачів. Виконання індивідуального завдання передбачає збір і обробку інформації згідно з розробленою тематикою та виконання інших видів робіт за дорученням керівників практики та наукового керівника здобувача. Виконання одного або декількох індивідуальних завдань активізує діяльність здобувачів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження переддипломної практики конкретним і цілеспрямованим.

Виконуючи індивідуальні завдання, необхідно звернути увагу на такі питання: необхідність вивчення (проблеми, задачі), аналіз вирішення їх на даній базі практики, попередні пропозиції з вдосконалення роботи підприємства чи його підрозділів.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль здобувача за проходженням практики в повному обсязі, згідно з програмою і календарним графіком, здійснюється керівниками практики.

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (поточного) та підсумкового контролю (залік у вигляді захисту звітної документації по практиці) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

На базах практики існує встановлений режим праці, який має дотримуватися здобувачем протягом проходження практики. Також на базах практики можливий контроль часу початку та закінчення роботи (табелювання). Здобувачам необхідно дотримуватися правил охорони праці та протипожежної безпеки і обов'язково пройти всі необхідні інструктажі на базі практики, зокрема інструктажі з техніки безпеки, охорони праці, охорони навколишнього середовища тощо.

У випадку, якщо здобувач порушив правила внутрішнього трудового розпорядку, на нього накладається дисциплінарне стягнення наказом

начальника підприємства, з обов'язковим повідомленням на ім'я ректора університету.

Щодобовий поточний (проміжний) контроль за проведенням практики здійснює керівник від бази практики, який наглядає за виконанням здобувачами робіт по робочому графіку і програмі, за станом трудової дисципліни, якістю складання звітів. Керівники практики від університету під час її проведення перебувають на базах практики періодично і також здійснюють контроль здобувачів-практикантів за всіма параметрами. Результати поточного контролю практики відображаються у відповідних розділах щоденника практики здобувача. Здобувач має вести поточні записи протягом проходження практики у щоденнику практики.

В кінці практики керівник від бази практики перевіряє щоденник, звіт, вносить в них виправлення, складає на кожного здобувача коротку характеристику (відгук), відмічає в ній виконання програми практики, відношення до роботи, трудову дисципліну, ступінь оволодіння виробничими навичками, участь у науково-дослідній роботі. Щоденник здобувача і характеристика на нього керівника від бази практики засвідчуються керівником підприємства і печаткою.

Позитивна оцінка проміжного (поточного) контролю проходження практики є підставою для допуску до підсумкової форми контролю.

Підсумковий контроль передбачає подання і захист здобувачами керівнику практики від університету відповідної звітної документації.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звітна документація по практиці складається з:

- щоденника практики;
- звіту про проходження практики.

Форми (шаблони) звітної документації наведені у навчально-методичному комплексі переддипломної практики.

В *щоденнику* практики мають бути:

- заповнені всі сторінки;
 - стисло внесені робочі записи проходження практики;
 - відгук, завірений підписом та печаткою керівника підприємства,
- де вказуються терміни проходження практики та надається характеристика

здобувача з оцінкою керівника практики від виробництва (бази практики);

- висновок викладача – керівника практики від університету.

Звіт оформлюється на аркушах паперу формату А4, обсягом 18-20 арк., з титульним аркушем за формою, наведеною у навчально-методичному комплексі. Складений звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. Аркуші звіту повинні бути зшиті.

У звіті повинно бути коротко і конкретно описана робота, особисто виконана студентом.

Рекомендований зміст звіту з переддипломної практики:

1. Історія підприємства
2. Характеристика та профіль діяльності підприємства.
3. Організаційна структура.
4. Детальний опис підрозділів, в яких студент проходив практику
5. Описання робіт, які виконував студент на робочому місці.
6. Індивідуальне завдання

Водночас **індивідуальне завдання** може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проєкту, у формі презентації у форматі PowerPoint. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням керівника практики від університету може бути зарахована участь здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) або публікація статті в наукових виданнях.

Керівник практики від університету має право вимагати від здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Залік з практики виставляється на підставі таких даних:

- оцінки результатів виробничої та суспільної роботи, даної в характеристиці керівника практики з боку підприємства;
- оцінки за оформлення звітної документації;
- презентації студентом результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповідей на запитання керівника практики протягом захисту.

При цьому, звичайно, враховуються і спостереження, зафіксовані в щоденнику.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: УНІВЕРСИТЕТСЬКА ТА ECTS

Таблиця 4

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за університетською шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним проходженням практики

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Таблиця 5

№	Складові, які оцінюються за результатами проходження практики	Кількість балів
1	Результат поточного контролю проходження практики:	20
	Відгук керівника від бази практики	10
	Відгук керівника від університету	5
	Якість оформлення щоденника практики	5
2	Результат підсумкового контролю проходження практики:	80
	Якість оформлення звіту про проходження практики, в тому числі:	40
	<i>Якість оформлення загальної (описової) частини</i>	<i>10</i>
	<i>Якість оформлення індивідуального завдання</i>	<i>30</i>
	Захист звітної документації по практиці, в тому числі:	40
	<i>Презентація результатів проходження практики здобувачем</i>	<i>30</i>
	<i>Відповіді на питання керівника практики протягом захисту</i>	<i>10</i>
	Всього:	100

Під час оцінювання рівня знань здобувача **протягом захисту** аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Таблиця 6

Оцінка за універси- тетською шкалою	Кількість балів	Критерії
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 5 років з дати публікації), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 5 років з дати публікації), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 5 років з дати публікації), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

1	2	3
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання.

Письмовий звіт в друкованому вигляді разом із щоденником, підписаним та оціненим керівником від бази практики подається на рецензування викладачу – керівнику практики від університету. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів робочої програми практики та індивідуального завдання, відповідати встановленим вимогам.

Звіт з практики захищається студентом у керівника практики або у викладача кафедри, призначеного завідувачем кафедри. Керівник приймає звіт у студентів на базах практики або в університеті. Оцінка за практику

вноситься в залікову відомість і в залікову книжку студента і враховується стипендіальною комісією разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю. При визначенні семестрової рейтингової оцінки студента його оцінка за практику враховується при розрахунку рейтингу студента.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні результати практичної підготовки студентів розглядаються на Вчених радах факультетів не менше одного разу протягом навчального року.

Студент, що не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляється на практику вдруге в період канікул, або відраховується з навчального закладу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Перелік рекомендованих джерел не є (і не може бути) вичерпним, тому повне методичне забезпечення практики здійснюється науковими керівниками і керівниками практики з урахуванням фактичних умов проходження практики здобувачами.

Нормативні документи:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. – Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Положення про організацію практик студентів Київського національного університету будівництва і архітектури
4. Положення про організацію навчального процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури

Методична література:

1. Економіка будівельного підприємства: навч. посіб. для студентів спец. 051 "Економіка", 071 "Облік і аудит", 073 "Менеджмент", 192 "Будівництво та цивільна інженерія" / С.П. Стеценко, А.Ф. Гойко, К.В. Ізмайлова та ін. – Київ : Ліра-К, 2022. – 506 с.
2. Мікроекономіка: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів/А.Ф.Гойко та ін. К.: КНУБА, 2009. – 77 с.
3. Мікроекономіка: навч. посібник / В.М. Лич та ін. – К.: КНУБА, 2018. – 138 с.
4. Іванюк Т.І. Макроекономіка: навчальний посібник. – К.: КНУБА, 2010. – 112 с.
5. Ізмайлова К.В., Белєнкова О.Ю. Аналіз фінансового стану підприємства: метод. вказівки до курсової роботи з дисципліни "Фінансовий аналіз" для студ. спеціальності 051 "Економіка" галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" усіх форм навчання. – К.: КНУБА, 2018. – 62 с.

6. Ізмайлова К.В. Фінанси підприємств: консп. лекцій для студ. спеціальності 051 "Економіка" галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" усіх форм навчання. – К.: КНУБА, 2020. – 55 с.

7. Гусарова Л.В. Управління витратами: метод. вказів. до виконання курсової роботи на тему: «Аналіз і управління витратами буд. підприємства» для студ. спеціальності 051 "Економіка" галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" ден. та зочн. форм навчання. – К.: КНУБА, 2021. – 31 с.

8. Кулик М.М. Ціноутворення в будівництві і кошторисна справа у будівництві: метод. вказ. до викон. індивід. роботи: для студ. спец. 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 192 «Буд-во та цив. Інж.» освітньо-кваліф. рівня бакалавр. – К.: КНУБА, 2020. – 79 с. + дод.: альбом креслень.

9. Фінансовий аналіз та економічна діагностика: навч. посібник для студ. гал. знань 05 "Соц. та поведінкові науки" спец. 051 "Економіка"/С.П.Стеценко та ін. – К.: КНУБА, 2019. – 158 с.

10. Гунченко О.М., Кравченко М.В. Методика наукових досліджень: метод. вказів. до викон. практич. робіт: для студ. усіх спеціальностей. – К.: КНУБА, 2021. – 35 с.

11. Назаренко І.І. Методика наукових досліджень: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. – К.: КНУБА, 2014. – 121 с.

12. Статистика в управлінні економікою будівництва і нерухомості: навч. посіб. / Л.В. Сорокіна та ін. – К: КНУБА, 2021. – 168 с

13. Тренінг стартап (ділові ігри):метод. вказ. до проведення ділової гри "Урахування кон'юктури ринку" : для студ. спец. 051 "Економіка", 071 "Облік і оподаткування" та 073 "Менеджмент" всіх форм навчання / К.В.Ізмайлова, Ю.О.Запечна, І.О.Шапошнікова. – К. : КНУБА, 2019. – 19 с.

14. Сорокіна Л.В., Гойко А.Ф. Планування інвестицій: навчально-методичний посібник. – К: КНУБА, 2021. – 156 с.

15. Шапошнікова І.О. Економіка будівництва: метод. рекомендації до проходження переддипломної практики : для студ. освітньо-кваліфікаційного рівня "Магістр" спеціалізації "Вартісний інжиніринг в будівництві". – К.: КНУБА, 2018. – 22 с.

Наукова література

1. Економетричний інструментарій управління фінансовою безпекою підприємств будівництва / Л.В. Сорокіна та ін. – К.: КНУБА, 2018. – 421 с.
2. Shpakov A., Stetsenko S., Shpakova H., Sorokina L., Akselrod R. (2021) Assessment of the Influence of Adaptability Factors on the Effectiveness of Managing Changes in Enterprises by Fuzzy Logic Scientific Horizons, 2021, 24(10), pp.72–82. URL: [https://doi.org/10.48077/scihor.24\(10\).2021.72-82](https://doi.org/10.48077/scihor.24(10).2021.72-82)
3. Environmental protection: Розділ: Система сертифікації ринку житла – нові реалії України / колективна монографія // Куліков П.М., Журавська Н.Є., Цифра Т.Ю. К.: Видавництво «Людмила», 2020. – С.117-129.
4. Гойко А.Ф. Методичні питання оцінки ефективності роботи будівельного підприємства. Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. 2022. № 49 (1). – С. 148-156.
5. Росинський А.В. Кіберзлочинність як виклик економічній безпеці підприємства в умовах форсованої цифровізації. *Економіко-управлінські та інформаційно-аналітичні новації в будівництві: II Міжнародна науково-практична конференція*, 27 березня 2020 р.: програма та тези доп. – К., 2020. – С. 109-110
6. Росинський А.В. Використання алгоритмів нечіткого логічного висновку в системі управління розвитком економічного потенціалу девелоперської компанії. //Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин, 2022. – № 50 (2). – С. 180-202. DOI: 10.32347/2707-501x.2022.50(2).180-202.
7. Rosynskyi A. The economic potential growth management for real estate development company through automation and artificial intelligence technologies. *Economics, Finance and Management Review*. 2023. № 3. С. 99–114. DOI: 10.36690/2674-5208-2023-3-99-114.
8. Росинський А.В. Засади розвитку економічного потенціалу девелоперської компанії на ринку віртуальних активів. *Будівельне виробництво*. 2022. № 73. С. 64-73. DOI: 10.36750/2524-2555.73.64-73.
9. Галінський О.М., Ємельянова О.М., Титок В.В. Управління ризиками при проектуванні організації та технології будівництва та їх

реалізації. //Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин, Вип. 48 (1) Технічний. – К.: КНУБА, 2021. С. 124-137 DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2021.48\(1\).124-137](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2021.48(1).124-137)

10. Yemelianova O., Tytok V. Analytical provisions for the quality management of construction project // Proceedings of the 1st International Symposium Intellectual economics. management and education, September 20, 2019. – Vilnius: Vilnius Gedeminas Technical University, 2019. – 145-148 p.

11. Yemelianova O., Tytok V. Development of logistics in the construction industry // Proceedings of the 1st International Scientific Conference Eastern European Conference of Management and Economics, May 24, 2019. – Ljubljana: Ljubljana School of Business. 2019. – 228-231 p.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека КНУБА. URL: <http://library.knuba.edu.ua/>
2. Наукові роботи в галузі економіки (RePEc – Research Papers in Economics) URL: <http://repec.org/>

Навчально – методичне видання

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Методичні рекомендації
до проходження переддипломної практики
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 051 «Економіка»

Укладач **Росинський Андрій Валерійович**

Комп'ютерне верстання *А. П. Селівестрової*

Ум. друк. арк. 1,39. Обл.-вид. арк. 1,5

Електронний документ. Вид № 39/V-24.

Виконавець і виготовлювач
Київський національний університет будівництва і архітектури

Проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03680

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002 р